Leto II. Februar 1905. Štev. 2.

T. št.

Praznik sv. Frančiška saleškega

v salezijanskem zavodu na Rakovniku.

Kdor je na dan sv. Frančiška saleškega (29. jan.) obiskal salezijanski zavod na Rakovniku in ima še v srcu kal prave vere, je gotovo z veseljem zrl na mnogoštevilno ljudstvo, ki je ta dan prihitelo častit Najsvetejše izpostavljeno. Že na vse zgodaj v jutru so se zbrale nekatere pridne sotrudnice v mali kapeli in čakale, da se izpostavi presv. Telo. Ko se je pa približala ura za sv. daritev, bila je cerkev docela polna. Skupno z gojenci so blage sotrudnice častile najsvetejši zakrament, skupno z gojenci so pristopile h Gospodovi mizi.

Po sv. maši so se začele vrstiti skupine sal. sotrudnic. Vsako uro so se menjavale. Od jutra do večera so glasno molile in prepevale nabožne pesmi. Res občudovanja vredna njih živa vera! Presvetli knezoškof sam je hotel dati lep zgled; tudi on je prišel počastit Najsvetejše in spodbudit verne k češčenju.

Od štirih naprej je bila kapela vedno natlačena božjih častilcev. In nele sotrudnice, tudi sotrudniki salezijanski so dali lep zgled žive vere. Tudi ti so molili in častili Najsvetejše.

Najbolj viden dokaz žive vere, ki plamti v srcih dobrih ljubljančanov, je bil blagoslov proti večeru. Kapelica je bila natlačena in celo zunaj na hodniku so v mrazu stali ljudje in enoglasno prepevali litanije Jezusovega Srca. —

Po cerkveni slavnosti so se sotrudniki in sotrudnice zbrali v domačem gledišču. Tu je vladalo splošno veselje. Godba gojencev, petje in govori, vse to je zabavalo goste. Najprej je velč. g. dr. J. Janežič, predsednik salezijanskih sotrudnikov, naznanil pomen dveh letnih salezijanskih shodov. Nato je jezuit velč. pater Žužek s svojo zgovornostjo docela očaral zbrano občinstvo. „Jezuiti so prijatelji salezijancev, ker hodijo isto pot“, s temi besedami je začel krasni govor. Iz vseh besedi je sijalo, da so njegove začetne besede resnične. Govoril je o don Bosku, o salezijanski družbi in salezijanski vzgoji. Zanimivo je dokazoval, da je le vera cilj prave vzgoje, da je vzgoja nadaljevanje Stvarnikovega dela v nespopolnjenem dečku. „Salezijanska vzgoja ima za temelj Boga“, tako se je izrazil učeni govornik, „zato ravno doprinaša toliko koristi človeški družbi.“

Nadalje je govornik opisal, kako duševni napredek združen s sveto vero postane začetek reda, vir poštenja in modrosti, medtem ko duševni napredek brez verske podlage postane začetek ošabnosti in samoljubja, — nevaren človeški družbi. „Radi pomanjkanja verske vzgoje“, pravi govornik, „vidimo zadnja leta tolik naraščaj zločinov po vseh delih sveta“, ker vera, kakor pravi Gioberti, je ona vsemogočna čarovnija, ki hrani red in izvabi iz človeških zmožnosti vse mogoče koristi.

Hvalevredno je to, da je vrli govornik težavni razpravi pridružil toliko priprostost, da ga je lahko umela najbolj priprosta ženica. Govor je bil dolg, a za poslušalce prekratek, vsi bi ga bili še radi poslušali.

Veliko smeha je vzbudil med občinstvom razgovor med č. g. A. Kovačičem in urednikom nepoznanega časopisa. Kratko rečeno: preživeli smo dve veseli uri v sredini spoštovanih sotrudnikov in blagih sotrudnic. K m a l u n a s v i d e n j e š e v v e č j e m š t e v i l u!

Oratorij sv. Frančiška sal. v Turinu.

Oni del turinskega mesta, kjer se dandanes razprostirajo obširne tovarne in mogočne palače, iznad katerih se ponosno vzdiguje kupola Marijinega svetišča s krasnim kipom Brezmadežne, ki mogočno kraljuje nad oratorijem sv. Frančiška saleškega, je bil okoli leta 1850. še gola puščava. Prav na ta kraj je l. 1845. don Bosko pripeljal množico dečkov. Izpoden iz male bolnišnice, od cerkve sv. Martina in od cerkve sv. Petra niti tu ni našel miru.

Gospodar se je bal, da bi dečki ne uničili trave in je neko nedeljo odpovedal travnik. Don Bosko ni vedel, kam bi se obrnil; zamišljen je stal na travniku in pričakoval božje pomoči. Kar se mu približa nepoznan človek in mu ponudi v najem hišo. Don Bosko se takoj napoti pogledat prostor. Prostor mu je ugajal in je sklenil pogodbo. Bila je dolga drvarnica, katero je don Bosko izpremenil v kapelo. Na velikonočno nedeljo l. 1846. je prvič s svojimi gojenci zapel v novi kapeli veselo alelujo. Od tega dne se je oratorij čudovito hitro razširjal.

Število dečkov je vedno naraščalo. Ker je bilo med njimi nekaj jako revnih, brez hrane in stanovanja, jih je don Bosko obdržal pri sebi. Leta 1850. je začel sprejemati dijake in dve leti pozneje je blagoslovil novo cerkev sv. Frančiška saleškega. Leta 1854. je odprl prve obrtne šole. Božji blagoslov je spremljal don Boska in njegova dela.

Dandanes obstoji oratorij sv. Frančiška iz dvanajstih velikih poslopij, v katerih prebiva nad tisoč oseb; med njimi 800 dečkov. Ti so razdeljeni v dijake in obrtne učence.

Dijaki imajo obširne šolske sobe in štirideset metrov dolgo učilnico. Tudi rokodelski učenci imajo prostorne delavnice. Razdeljeni so na dvanajst različnih obrti.

Največjo živahnost vzbujata v oratoriju petje in godba. Dijaki se vadijo mnogo v petju. Tudi rokodelski učenci dobivajo pouk v cerkvenem petju, največ se pa bavijo z godbo.

Vzgoja je preventivna. Zlasti se skrbi, da je vsak deček, ko pride med svet, preskrbljen z vsakdanjim kruhom in da daje dober zgled svojim rojakom. In res so iz salezijanskega oratorija v Turinu izšli učenci, ki zasedajo odlične prostore med človeško družbo; lepo število vzglednih učiteljev, profesorjev, duhovnikov, škofov in nadškofov.

Sredi zavoda se vzdiga svetišče Marije pomočnice. Sezidal je je don Bosko z milodari vernikov. Čudodelna podoba Marije pomočnice, venčana po ukazu rimskega papeža l. 1903., slovi že skoraj po celem svetu. Na tisoče srebrnih src in zahvalnih znamenj blišči okoli altarja in govori o milostih, katere je v tem svetišču Marija Devica podelila zaupajočim vernikom. Brezštevilno romarjev prihiti vsako leto v podnožje čudodelne podobe.

Velikega pomena za salezijanski oratorij je obširno gledišče, ki je leta 1903 sprejelo tretji shod salezijanskih sotrudnikov. Tik gledišča je prostorno dvorišče za nedeljsko zabavišče, kamor vsako nedeljo in praznik prihiti 800—1000 mestnih dečkov. Tudi ti imajo svojo cerkev, svoje šolske sobe, svoje gledišče, svojo telovadnico in slovečo godbo.

Šolske sobe, delavnice, spalnice in hodnike razsvetljuje električna razsvetljava. Električni motorji gonijo stroje vseh delavnic in preskrbujejo z vodo celi zavod.

Zavod ima tudi veliko pekarno, kjer se vsak dan speče po šest centov kruha. Kdor pomisli, da je v zavodu nad 300 dečkov popolnoma brezplačno, drugi pa plačajo komaj za kruh, mora nehote uvideti božjo Previdnost.

Na očetovem grobu.

Dne 31. januvarja je minulo 17 let, odkar je sal. družba zgubila očeta. Sedemnajst let že počiva oče mladine v sladkem počitku in uživa sadove zemskega truda. Z radostnim nasmehom se ozira na zemljo in iz kraja miru blagoslavlja sinove.

Kakor truden popotnik, ki po dolgem potovanju mirno zaspi, tako je don Bosko sredi gorečih sveč slonel na mrtvaškem divanu v domači cerkvi. Z mirnim nasmehom in napol odprtimi očmi je zrl sveto razpelo, katero je držal v bledih rokah in vsem se je zdelo, da ponavlja besede: „Delajte za Gospoda in tudi vi boste enkrat počivali v nebesih.“

Don Bosko.

Nad stotisoč oseb je spremljalo truplo služabnika božjega proti Valsaličam, kjer v lični kapelici mirno počiva in pričakuje veselega dne, da ga sv. cerkev postavi na altar. To je upanje, ki se pri pogledu na don Boskova dela vzbuja v srcih ljubečih sinov, ki tem bolj narašča čim bolj spoznavajo obširne horizonte, katere Previdnost božja odpira njegovim sinovom.

Kdo ne pozna don Boskove gorečnosti za rešitev mladine? Kdo ne občuduje modrih pripomčkov katerih se je posluževal don Bosko za krščansko vzgojo? Svet jih ni poznal, sprejel jih je od don Boska. Don Bosko je bil prvi, ki je l. 1845. odprl večerne in nedeljske šole. On je prvi ustanovil na Laškem podporna društva ter z godbo in s petjem vabil mladino.

Božja Previdnost je ponižnemu pastirčku iz Beki odkrila ono, kar je skozi toliko stoletij zakrivala svetnim učenjakom. In res, dandanes se povsod

razširjajo katoliška društva, nedeljske in večerne šole; povsod se odpirajo zavodi, kjer se goji telovadba in godba.

In ako prebredemo širna morja in stopimo na tujo zemljo, najdemo ondi salezijanske misijonarje, ki se trudijo za blagor človeštva, za vzgojo mladine. Tudi ti so sinovi onega očeta, ki se je pred 17. leti poslovil od žalujočih sinov in zatisnil oči k večnemu počitku, — sinovi slavnega don Boska.

Življenje Don Boska.

V. Don Bosko doseže duhovsko čast.

Velika žalost je po Comollovi smrti zavladala v semenišču. Vsi so čutili zgubo prijatelja. Najbolj pa jo je čutil Janez Bosko, ki je v Comollu izgubil najboljšega prijatelja, tolažnika in vodnika.

Prijateljstvo med Boskom in Comollom je bilo toliko, da sta si obljubila, da niti po smrti ne bosta pozabila eden drugega. „Kdor umrje prvi, naj pride drugemu naznanit svoje stanje“, je malo dni pred Comollovo smrtjo rekel Bosko Comollu. Rečeno, storjeno; segla sta si v roke in sklenila obljubo.

Ko je Comollo zatisnil oči k večnemu počitku, se je Bosko takoj spomnil storjene obljube. Strah ga je bilo in skoraj se je kesal, da je sklenil obljubo.

Minula sta dva dneva po Comollovi smrti. Ker Bosko ni videl nikake prikazni, je mislil, da je Comollo pozabil na storjeno obljubo. A bilo je drugače. „Dne 3. aprila, prvi dan po Comollovem pogrebu“, tako piše don Bosko, „sem spal z nekaterimi bogoslovci v spalnici obrnjeni proti dvorišču. Kljub veliki utrujenosti nisem mogel zatisniti oči. Proti polnoči zaslišim čuden ropot, ki je jednak bližajočemu se vlaku čedalje bolj naraščal in se bližal. Tovariši so se zbudili iz spanja. Od strahu ni nikdo upal ziniti besede. Tudi jaz sem se tresel strahu in premišljal, kaj to pomeni. Vrata se sama odpro. Skozi nje se prikaže slabotna svetloba, ki je vedno spreminjala barve. Mahoma se je svetloba povečala in obsvetila spalnico, iz nje se je pa čul glas Comollov: — Bosko, Bosko, jaz sem rešen. — Tovariši od strahu niso mogli zatisniti oči, željno so pričakovali jutranjega svita.

Ta čudovita prikazen me je toli prestrašila, da mi je nakopala hudo bolezen. Šele črez dolgo let sem zopet okreval.“

Bog pa, ki je v večnih sklepih izbral don Boska za apostola mladine, je čuval, da huda bolezen ni zamorila dragocene cvetke. Počasi sicer, a vendar se mu je sčasoma zdravje toliko poboljšalo, da je zopet lahko na-

daljeval učenje. Kar je zamudil, je hitro ponovil in skupno s součenci je korakal proti božjemu svetišču.

Dne 29. marca l. 1840. je prejel Janez Bosko nižje redove, dne 19. septembra subdijakonstvo in dne 27. marca l. 1841. dijakonstvo.

Zadnje šolsko leto je bilo pri koncu. Bosko je moral zapustiti semenišče za vedno. Za druge je bil ta dan dan veselja, za don Boska je bi dan žalosti. „Predniki so mi bili naklonjeni", tako piše on sam, „in mi kazali ljubezen. Tovariši so me ljubili; živeli so zame in jaz za nje. Zato mi je bilo težko zapustiti kraj, kjer sem skozi šest let prejemal vedo in vzgojo."

Dne 26. maja je začel duhovne vaje. Pazljivo je poslušal besedo božjo in se pripravljal na visoki poklic. — Kdo je vreden postati božji služabnik? je vpraševal samega sebe in odgovarjal: — Le tisti, ki ima neomadeževane roke in čisto srce bo imel blagoslov Gospodov in usmiljenje božje. —

Posvetila je slednjič zarja 5. junija 1841., dan neopisnega veselja za našega Boska. Nadškof turinski Alojzij Fransoni je mazilil novega levita in mu podelil duhovsko čast. Bil je don Bosko, star 26 let.

Kakor vsaka mati, ki ima sina novomašnika, tako se je tudi don Boskova mati veselila dne, da pozdravi sina v novi časti. Težko je pričakovala srečnega dneva, da njen sin stopi v rojstni vasi pred božji oltar in ondi opravi prvo daritev. Želja dobre matere se ni spolnila. Don Bosko je vedel, da je dan prve daritve dan blagoslova, zato se je odtegnil minljivi časti in opravil prvo daritev v mestu Turinu. Kdo more opisati žalost materinega srca, ko je zvedela nepričakovano novico?

Kaka čutstva so polnila srce don Boska, ko je prvič spremenil kruh v nebeško jagnje, je lažje misliti, kakor opisati. O srečni maziljenec Najvišjega, želja tvoja se je spolnila! Postal si služabnik Kristusov, učitelj naroda. Iz revnega kmetskega pastirja si postal pastir v vinogradu Gospodovem. Še malo in tvoje sanje se bodo popolnoma uresničile; — v kratkem postaneš apostol mladine.

Šele četrti dan se je don Bosko napotil proti domu in opravil prvo daritev v rojstni vasi. Ko je bil blizu travnika, kjer je v starosti devetih let videl veliko množico dečkov, ni mogel zadržati solz. Ves iz sebe je vzkliknil: „Iz prsti je Bog vzdignil ubožca in ga postavil med velikaše svojega naroda."

Kakor blisk se je raznesla novica, da je Bosko postal duhovnik. Njegova učenost in pobožnost mu je odprla lepe službe. Toda don Bosko ni gledal na čast in denar, njegova želja je bila postati svet in učen duhovnik. On je spoznal, da je duhovnik brez učenosti in svetosti podoben poljedelcu, kateremu je nesreča odtrgala roki in ga storila nezmožnega za delo. Da bi se še bolj utrdil v cerkvenih vedah, je stopil v duhovski zavod sv. Frančiška Asiškega.

Ta zavod je ustanovil učeni duhovnik Jožef Guala za mlade duhovnike. Prinašal je obilo koristi v minulem stoletju, ko so se zlasti po Laškem razširjali sv. veri pogubni nauki. Preoster janzenizem je plašil duhove in vzbujal obup. Boj med probabilizmom in probabiliorizmom je vznemirjal cerkvene učenjake in pretil sv. veri. Gospodu Guali se je z modrimi dokazi posrečilo

zadušiti poguben janzenizem, in tako mnogo duš rešiti iz verig obupanja. Posrečilo se mu je tudi zamoriti probabiliorizem, to je nauk nekaterih učenjakov, ki bi tuintam utegnil škodovali bogaboječim dušam in jih ovirali na poti, ki vodi k popolnosti. Probabilizem je zmagal; — sv. Alfonz je ostal učitelj morale.

Z veliko marljivostjo je don Bosko poslušal nauke vrlih učiteljev in jih vtisnil globoko v srce. Gospod Cafasso, spovednik don Boskov, je kmalu spoznal duhovitost in pobožnost mladega duhovnika in je skrbno pazil, da cvetka nedolžnosti ni izgubila v njem svoje krasote.

Kakor sin pod varstvom skrbnega očeta, tako je rastel don Bosko pod vodstvom svojega spovednika. V vsaki težavi se je obrnil do njega in mu odkril svoje srce. Zato izkušenemu spovedniku ni bilo težko odkriti načrtov, katere je božja Previdnost snovala nad mladim duhovnikom. Da bi se ta načrt lažje uresničil, pokliče nekega dne don Boska k sebi in ga pelje v turinske ječe.

Velika železna vrata, ki zakrivajo odvržek človeštva in ga ločijo od poštenih ljudi, se odpro pred njegovimi očmi. Don Bosko obledi in se trese strahu. Pred seboj zre množico 12—18 let starih mladeničev, ki med zaduhlimi stenami kaznujejo zlobno življenje. Obdaja jih črno zidovje. Njih postelje so deske pokrite s slamo. Gnusoba in smrad krajšata dneve življenja. Ubogi nesrečneži!

Na teh nesrečnežih opazi don Bosko sramoto svoje domovine. Do solz je ginjen, ko sliši, da število nesrečnežev vsak dan narašča. Poln žalosti reče spremljevalcu: „Morda bi ti mladeniči ne bili tako nesrečni, ako bi bili našli prijatelja, ki bi bil pazil na njih stopinje in jih poučil o sveti veri.“

Od tega dne don Bosko ni mogel pozabiti nesrečnih mladeničev. Notranji glas ga je opominjal, naj se usmili uboge mladine in jo reši propada. Don Bosko je bil prepričan, da je to glas božji in je mirno pričakoval trenutka, da mu božje usmiljenje pokaže vinograd, kjer bi začel delovati v blagor mladine. (Dalje).

Nekaj črtic o salezijanskih misijonih.

Salezijanski misijonarji v Quitu.[1])

Kakor najbolj ljubeči sin svojega očeta, tako so ljubili prvi salezijanski gojenci don Boska. Don Bosko, don Bosko, se je razlegalo po širnem dvorišču, kadar se je don Bosko pokazal na dvorišče. Pri tem klicu nikdo več ni mislil na igre; vsakdo je pustil igro in hitel k ljubemu očetu don Bosku.

[1]) Quito je glavno mesto v Ecuadoru v Ameriki.

Kakor prvi gojenci, istotako so storili prvi don Boskovi sinovi. Komaj so čakali prostega časa, da se je pokazal don Bosko. »O kako sladke in tolažljive so bile njegove besede«, vzdihne še sedaj marsikdo njegovih sinov, »kako zanimivo je bilo poslušati, ko je pripovedoval o bodočnosti salezijanske družbe.«

Najbolj pa so bili don Boskovi sinovi veseli takrat, ko jim je ljubljeni oče s preroškim duhom govoril o salezijanskih misijonih. »Jaz vidim kri«, je rekel nekoč in to tako resno, da so njegove besede ranile srca dobrih poslušavcev. Nikdo ni umel skrivnostnih besed. Radovedno so vpraševali don Boska, a on, kakor da bi se bal odkriti, je obrnil govor na drugo.

Dolgo so ugibali, kaj pomenijo skrivnostne besede, toda zaman: gotovega ni mogel nikdo izreči. Zato so sklenili iti k don Bosku in ga prisiliti, da razloži neumljive besede.

Monsignor J. Costamagna.

»Vi hočete kri?« je don Bosko prijazno vprašal ljube sinove in se ljubeznivo smehljal. »Ako hočete ravno vedeti, naj bo. Gospod mi je pokazal prihodnost mojih sinov. Veliko dobrega bodo storili v Ameriki in po drugih delih sveta. Bog bo bogato blagoslovil njih trud. Toda s tem blagoslovom bo združena kri. Videl sem kri. Pri tem pogledu sem vprašal, kaj to pomeni, in slišal sem glas: Pomeni kri, katero bodo tvoji sinovi prelili iz ljubezni do Jezusa. Tolika čast čaka moje sinove.«

Te preroške besede božjega služabnika so se že tu in tam uresničile. Ko je leta 1890. salezijanec Janez Silvestri odpotoval proti Ognjeni zemlji, gotovo ni slutil, da ga na ptujih tleh čaka tako hitra in pred božjim obličjem tako dragocena smrt.

»Ko smo prišli na otok Dawson«, tako je pripovedoval njegov predstojnik, »smo začeli zbirati okrog sebe uboge divjake. Pridno smo jih učili in kmalu smo videli poplačan svoj trud. Število divjakov se je vsak dan množilo. Novo življenje je zasijalo ubogemu narodu, ki je dotlej ležal v grobu teme. Toda vsi niso bili zadovoljni z nami. Trije ali štirje poglavarji divjaških čet so nas opazovali od daleč in skušali zadušiti blagodejno delovanje.

Nekega večera so se utihotapili v naše stanovanje. Kaj so nameravali, mi ni znano. Iz divjega pogleda je bilo sklepati, da so prišli iz zlobnega namena.

Ko so opazili, da jih vidimo, so hitro zbežali in se poskrili med bližnjim pečevjem. Pričakovali so lepše priložnosti, a ta večer je niso našli.

Drugo jutro se približajo misijonarju Silvestru, hlineč se, da se kesajo prejšnjega dne. Silvestri jih prijazno pozdravi in se v prijateljskem pogovoru dolgo časa pomudi ž njimi. Kar naenkrat pa se hudobni hinavci vržejo na misijonarja, mu zvežejo roke in kot jetnika vlečejo s seboj. K sreči je tovariš Rosmini slišal vpitje in tekel za bratom ter ga rešil iz rok hudo delcev. Pri tem pa je bil težavno ranjen.

Monsignor J. Cagliero.

Še hujšo rano je dobil Silvestri. Da bi lažje ubežal pretilni smrti, je skočil v čoln in se podal na morje. Videč to divjaki, so prevrnili čoln, in ubogi Silvestri je padel v morje. Preveč je bil slab, da bi se ustavljal silnim valovom. V vodi pobarvani od svoje krvi je pobožni redovnik umrl za vero, katero je malo poprej oznanjal divjemu narodu.

Silvestri je umrl mučenik in se z mučeniško palmo preselil v nebesa. Tu je prosil za zaslepljene nasprotnike. Bog je slušal njegove prošnje in poslal žarek spoznanja krvoločnim morilcem. Skesani so se vrnili v salezijanski zavod in prosili odpuščanja. Od tega dne so spreobrnili življenje.

Tudi misijonarji v Ecuadoru so l. 1896. morali veliko trpeti. Vsak trenotek so videli pred seboj smrtno nevarnost, a Bog ni pripustil, da bi s prelitvijo krvi pokazali krščansko junaštvo. Zadovoljil se je z dobro voljo in jim v smrtnih nevarnostih pošiljal pomoč, kar bomo bolj natanko uvideli iz člankov, katere bo letošnje leto prinašal »Don Bosko« o salezijanskih misijonih v Ecuadoru.

I.

Predno je don Bosko poslal svoje sinove v daljne misijone, jih je zbral v svetišču Marije pomočnice in jih kakor oče svoje sinove z gorečimi besedami navduševal in tolažil. Solze so mu bliščale v očeh, ko jih je blagoslavljal in bolj s srcem kakor z ustmi je ponavljal: Marija pomočnica naj vas spremlja.

Proti koncu l. 1887. je don Bosko zadnjič blagoslovil junaške sinove, predno so se ločili od njega, — ločili za vedno na zemlji. Takoj nato se je vlegel in ni več vstal.

Dné 29. januvarija (1888.) je prišla vest, da so misijonarji srečno dospeli v mesto Quito. Skrbni oče je z veseljem poslušal veselo novico in obrnivši oči proti nebu na tihem ponavljal: „Hvala Bogu, prišli so.“ Dva dni potem je zdihnil lepo dušo.

Naši misijonarji niso bili še dobro ustanovljeni v novi domovini, ko jim je žalostna vest o don Boskovi smrti ranila srce Srce dobrih sinov je krvavelo po izgubi ljubega očeta, a upanje, da so pridobili v nebesih novega priprošnjika, jih je tolažilo in osrčevalo.

Božji služabnik se je v resnici oziral iz nebes na junaške sinove in blagoslavljal njih trud. Neverjetno hitro se je njih ime razširilo po celi deželi. Vlada je z veseljem občudovala bogate sadove in določila gmotno podporo. Mladina se je zbirala v njih bližini in celo sinovi puščav so se približali. Ljudstvo jih je ljubilo in prihitelo na pomoč. V kratkem so se razširili po vseh večjih mestih.

Dasi so salezijanci upali, da jim bo Turin preskrbel pomočnikov, so vendar skušali tudi v onih krajih pridobiti si tovarišev. Tudi ta trud je bil bogato poplačan. Način vzgajanja, ljubezen in krotkost dobrih predstojnikov, vse to je napravilo dober vtis na nekatere mladeniče. Hoteli so se tudi oni posvetiti salezijanskemu stanu.

Te nežne cvetke v vrtu kreposti so se bujno razcvitale in se v kratkem tako pomnožile, da jim je bil prostor kmalu premajhen. Morali so poiskati drugi prostor, drugi zavod. Sotrudniki so uvideli veliko potrebo in v Sangolqui na svoje stroške sezidali poslopje, katero so imenovali „zavod Previdnosti“.

Da bi vlada bolj opomogla ubogim prebivalcem, zlasti zapuščenim divjakom, je z dovoljenjem rimske stolice razdelila one pokrajine v tri vikarstva. Salezijanci so dobili v oskrb Mendez in Gualoquizo. Vsakdo je upal, da je zasvetila zarja rešenja nesrečnim prebivalcem divjih gozdov...

Salezijanci so začeli skrbno obdelovati izročeno jim polje. Glas, da so v Gualoquizo prišli „črni očetje“, ki na lep način znajo pridobiti in spreobračati mladino, se je kakor blisk hitro razširil med ubogimi indijanci. „Kdo so ti?“ so se radovedno vpraševali, „idimo pogledat!“ In res so se približali salezijanskemu zavodu z nekakim strahom, kakor da bi se bali goljufije. Ko so pa stopili v delavnico in videli ondi lepo število dečkov, ki so mirno delali, so se osrčili in hoteli vse natanko videti.

Ubogim indijancem so ugajali dobri očetje. Takoj so hiteli domov in pripeljali svoje sinove. Salezijanci so jih radi sprejeli in omikali.

Vlada je bila zadovoljna, ko je opazila bogate sadove. Tudi ljudstvo se je veselilo in skrbelo, da je zavod rastel. Zavod je kmalu postal podoben evropejskim zavodom.

Z zanimanjem so odlični meščani obiskovali zavod in občudovali lep napredek. Blagoslov Jezusovega Srca, kateremu je bila posvečena republika, se je vidno kazal. Toda sovražniku človeškega rodu je mrzelo delovanje gorečih apostolov Vlada se je spremenila. Hiter napredek je začel vznemirjati podle duhove. Med nje smemo na prvo mesto postaviti generala Alfara. Ta brezbožnež je obdolžil salezijance, da se mešajo v politiko in hujskajo ljudstvo zoper vlado. Prijatelji so večkrat opomnili salezijance o ljudskih govoricah, a oni se niso brigali; neustrašeno so nadaljevali svoj posel.

Kmalu pa se je začul glas o vstaji. General Alfaro jo je vzbudil in s svojimi pristaši skušal razdreti vse, kar je dišalo po svetem.

Kakor nasprotne pa so se kazali Alfarovi pristaši, tako zveste sv. veri in domovini so se kazali njih nasprotniki. Bili so pripravljeni vse pretrpeti. Celo dečki in mladeniči niso trepetali pred smrtjo; hrabro so se borili in marsikdo je prelil kri za sv. vero in domovino.

Ko je mladi Garcia Moreno videl domovino v nevarnosti, je prijel za orožje in sklical lepo število mladeničev. S tem se je spustil v boj in se hrabro boril.

Kar pripoveduje zgodovina o špartanskih materah, isto smemo reči o materah ekvadorskih. Navduševale so svoje sinove in jih silile na bojno polje. Zbrala se je velika vojska navdušenih mladeničev, katero so radi hrabrosti, čistosti in svetega življenja imenovali „angelski bataljon“.

Boj je bil silovit. Mnogo mladeničev je padlo pod mečem satanskih pristašev, mnogo pa jih je bilo smrtno ranjenih.

Po dolgem vojskovanju se je angeljski bataljon nekoliko vmaknil. Nekaj mladeničev pa je vendar še ostalo na bojnem polju in tolažilo ranjene tovariše. Ko je nasprotnik to opazil, se je v satanski jezi vrgel med nje in neusmiljeno moril. Ganljivi prizori so se nudili v tem trenutku. Štirinajstleten deček je padel v roke sovražniku. Proseči glas nedolžnega dečka ni ganil trdosrčnih vojščakov, neusmiljeno so ga bíli in mučili. Ko to opazi nek častnik, prihiti z mečem v roki k dečku in divje zavpije:

— „Zakliči: Živel Alfaro!“

— „Da, da, živel Alfaro! Zakaj bi mu klical smrt?“

— „In zdaj zavpi: Proč z vero!“

— „Ah, tega pa ne; ne, nikdar.“

— „Stori, kar ti rečem, ali umri!“

— „Ne morem, ne smem.“

Pri teh besedah kruti častnik mahne z mečem po dečku, ki se s presekano glavo zgrudi mrtev na zemljo.

Prevelik je bil zločin, da bi ostal brez kazni. Božja pravica ni dolgo odlašala. Kakor od strele zadet se je zgrudil kruti častnik na zemljo in ondi obležal. — —

Tu so tekali pristaši hudobnega Alfara, tam mladeniči angelskega bataljona, sredi med njimi pa so stopali naši salezijanci in tolažili umirajoče. Ni eden se ni zoperstavil vabilu požrtvovalnih misijonarjev, le kruti častnik ni maral slušati njih besedi. Duhovnik Guaini se je večkrat povrnil k njemu, a vedno zastonj.

Med padlimi žrtvami za domovino je bil tudi mladenič Vivar. Alfarovi pristaši so ga vjeli in ga vlekli na glavni trg, da bi ga ondi javno ustrelili.

„Jaz sem kristjan, dovolite mi, da se spovem, predno umrjem“, je ponižno prosil neusmiljene vojščake, ki so divje upili: „Spovej se nam, kristjanski pes!“ Vrgli so ga na zemljo in toliko časa nanj streljali, da je zdihnil svojo dušo. Predno je umrl, so napol mrtvemu zlomili vse prste.

Ti dogodki so bili salezijancem jako nevarni. Salezijanci pa se niso bali, z zaupanjem so prosili Boga, da bi odvrnil domačo vojsko.

Ko so gojenci zavoda slišali o angelskem bataljonu, o njegovi hrabrosti in junaštvu, so v velikem navdušenju prosili predstojnike, da bi jim dovolili posnemati junaške mladeniče. Predstojniki so mirili gojence in jim priporočali, naj nikar ne govorijo o vojski.

Gojenci so ubogali ljubljene predstojnike. Kadar so stariši prišli obiskat svoje sinove in so hoteli govoriti o vojski, o zmagah in o zgubah, so jih dobri sinovi takoj zavrnili, rekoč: „Očetje ne dovolijo o tem govoriti.“

„Zakaj ne?“ so radovedno vpraševali stariši.

„Zato, ker tak pogovor vznemirja duhove“, so odgovarjali sinovi. „Molimo raji, da bi Bog spreobrnil hudobneže.“

Medtem so pa dan za dnevom prihajale bolj žalostne vesti. Prednik lazaristov je bil siloma ugrabljen in poslan v prognanstvo. Ista nesreča je zadela prednika dominikancev. Mnogo župnikov je iz strahu pred smrtjo bežalo v Limo (Perù). Nikdo se ni čutil varnega. (Dalje.)

Dragoceno priznanje.

Protestantski pisatelj Lohman popisuje v časopisu „Amsterdam ourant“ vtise, katere je prejel v dolgem potovanju po Ameriki. Med drugim piše besede, katere z veseljem podamo blagim sotrudnikom, ki tako pridno podpirajo salezijance in njih misijone.

„Nemogoče“, tako on, „da bi ne bil poln občudovanja in spoštovanja, ko opazujem velike dobrote, katere delijo krščanski misijonarji ubogim zemljanom. Krščanska vera hrani v sebi moč, ki bo v kratkem prinesla popolno zmago nad protestantstvom.

Jaz vem, da mi bodo te besede nakopale sovraštvo mnogih rojakov, navzlic temu vendar ne neham ponavljati, da se bo protestantstvo zgubilo in ostalo brez pomena.

V vzhodni in zahodni Indiji, kakor tudi v različnih evropskih pokrajinah sem imel priložnost opazovati od blizu vzgledno življenje redovnikov in misijonarjev in nadnaravno ljubezen usmiljenih sester.

Mnogi izmed rojakov so zaničevali katol. vero. Pri pogledu na delovanje misijonarjev med gobavimi in divjaki, so pa nehote morali hvaliti krščansko ljubezen in junaštvo, ki premaga vse in je jedino na svetu in v zgodovini.“

Kolumbija.

Velika lakota.

Kdor prebira pisma, ki prihajajo od misijonarjev iz domovine gobavih, mu krvavi srce pri pogledu na grozno bedo, ki kraljuje v onih krajih. Ni zadosti, da razgraja gobava bolezen, ki vrže toliko prebivalcev v brezdno nesreče, v skrajen obup, temu se je zadnji čas pridružila še huda lakota. „Od dveh mesecev sem“, tako piše nek misijonar, „se v bolnišnici *Agua de Dios* trpi toliko, da ne morem izraziti. Lakota se je vtihotapila skoraj v vse družine. Mnogi izmed ubogih gobavih se morajo zadovoljiti z malo čašo kave na dan. Bolj slabotni ležijo noč in dan in skušajo spati, hoteč tako polajšati bolečine, toda kako bodo spali s praznim želodcem? Drugi nimajo ničesar, da bi se oblekli in iz sramote se ne upajo pokazati iz hiše in prositi milodarov. Nikdar se še ni kradlo v bolnišnici, zadnji čas pa smo našli, da je bila skrinjica za milodare odprta. Kakšno lakoto naznanja vse to!“

Še bolj žalostno piše prednica sester Marije Pomočnice iz Contratacion. „Je že dva meseca, odkar ne dobim ničesar za ljube gobave. Lakota razgraja po vseh hišah. V zadnjih dneh je prišlo 50 bolnikov. Naznanilo se je drugih 150, in mi ne vemo, kam bi jih položili, in kar je še slabše, mi ne vemo, s čim bi jih nasitili in pokrili. Napol mrtvi radi dolge poti in napol nagi pridejo v bolnišnico. Vidimo stvari, ki kličejo solze. In njih dušna potreba, o kako je velika! Veliko je takih, ki so dopolnili dvajseto leto in še niso opravili prve spovedi.“

— „Berem v nekem časopisu“, piše misijonar Rabagliati, „da je deset gobavih zbežalo iz neke bolnišnice. Ti so hoteli siloma prodreti v neko vas. Ker je bil v vasi ravno semenj, so se jim zoperstavili orožniki. Ko so gobavi zapazili orožnike, so poiskali sekire in nože in ž njimi ranili orožnike ter prodrli v vas. Vsakdo lahko spozna vzrok tega bega: prisilila jih je lakota. Lakota je tako huda stvar, da ustraši tudi hrabre in daje moč celo slabotnim.“

„Cesta, ki vodi iz Agua de Dios“, piše nadalje Rabagliati, „je polna nesrečnežev: nekateri v rokah orožnikov, drugi blodeči okrog obupani od lakote. Zdravnik iz Bogotà mi je pripovedoval, da je samo v tem mestu nad 1000 gobavih. Mnogo izmed njih se ne upa pokazati po dnevu, zato se poslužujejo teme, da si poiščejo nekoliko živeža.“

Pri pogledu na toliko bedo, kdo bo ostal trdosrčen? Kdo izmed spoštovanih čitateljev se ne bo odtrgal od kake zabave in prihitel na pomoč trpečim bratom? Bratje iz domovine gobavih, umirajoči lakote stezajo roke in kličejo pomoči; slušajmo proseči glas in hitimo pomagat!

Zgodovinske črtice o češčenju Marije, pomočnice kristjanov.

I.

Češčenje do Marije pomočnice.

Zgodovina pobožnosti do Marije, pomočnice kristijanov, izvira iz premnogih čudežev, ki so se godili po priprošnji nebeške Kraljice v korist krščanskim narodom.

Tudi pri nas je jako razširjena pobožnost do Marije pomočnice. Na tisoče pobožnih Slovencev roma vsako leto na Brezje, da ondi počasti Mater božjo, pomočnico kristjanov. Kako je Mariji to češčenje všeč, nam kažejo mnogoteri čudeži, ki so se zgodili v tem svetišču. Češčenje Marije pomočnice je razširjeno po vsem katoliškem svetu Zlasti pa je v preteklem stoletju povzdignil to lepo češčenje duhovnik Janez Bosko, ki je v Turinu postavil na čast Mariji, pomočnici kristjanov, veličastno svetišče in razposlal svoje sinove po svetu rekoč: „Tudi vi tako storite.“ Don Boskovi sinovi so ubogali očeta in po vseh krajih sveta gradili svetišča na čast Mariji pomočnici ter razširjali njeno češčenje.

Ne glede na razne slike, s katerimi se nam predstavlja Mati božja, moremo reči, da se je češčenje Marije, pomočnice kristjanov, pričelo s katoliško cerkvijo. Ko je namreč Jezus Kristus visel v zadnjih zdihljejih na lesu sv. križa, je izročil Mariji v varstvo sv. Janeza in ž njim vred vse vernike. Janezu pa je naročil, naj jo ljubi in časti kot svojo mater. To je apostol tudi storil in s tem češčenjem se je pričela pobožnost do Marije.

Slava Marijina je bila predpodobljena že v stari zavezi. Najbolj popolne predpodobe Marije Device, kakor trdijo razlagavci sv. pisma, so one junaške žene, ki so bile pomoč in rešitev izraelskemu ljudstvu, kakor n. pr. Judita in Estera. Te svete žene so kazale presveto Devico kot ljubeznivo in mogočno pomočnico krščanskih narodov.

Istega mnenja o Mariji so bili vedno sv. očetje. Lepo molitev: „Sveta Marija, pomagaj ubogim — sancta Maria, succurre miseris . . .“, v kateri prosimo Marijo, da bi vsi oni, ki se nje spominjajo, občutili tudi njeno pomoč, je zložil veliki cerkveni učenik sv. Avgustin. Sv. Efrem naravnost pravi, da je Marija zagovornica in pribežališče ubogih grešnikov. Sv. Janez Kriz., najbolj učeni govornik med očeti vzhodne cerkve, jo imenuje diko, slavo in podporo sv. cerkve. Sv. Gregor Nacijanski jo kliče stanovitno in mogočno pomočnico, sv. Andrej zaščitnico vere in pomoč vernikov. Sveti

German, patrijarh carigrajski, jo je klical na pomoč kot čudapolno in ljubeznivo pribežališče vseh kristjanov ter jo prosil, naj stegne svojo desnico in naj pomaga vesoljnemu svetu.

Tako bi lahko našteli cele strani cerkvenih očetov, ki govoré o Mariji, pomočnici kristjanov. Omenimo le še sv. Bernarda, ki slovesno trdi, da ni bilo nikdar slišati, odkar stoji svet, da bi bila Marija zapustila onega, ki se je zatekel k nji ter jo prosil njenega varstva.

Zatekajmo se tudi mi pogosto k nebeški Kraljici in jo kličimo z lepim imenom, katerega je sv. cerkev uvrstila med lavretanske litanije: „Marija, pomoč kristjanov, prosi za nas!“

II.

Razglašenje Marije, pomočnice kristijanov.

Bilo je l. 1571. Turki so vzeli Benečanom otok Ciper in ponosni na svojo zmago, so začeli žugati krščanstvu pogin. Nevarnost je bila velika. Sv. oče Pij V., dika dominikanskega reda, je uvidel nevarnost in sklenil zvezo z krščanskimi vladarji. Mnogobrojno brodovje je pod poveljništvom Don Jana avstrijskega odplulo proti vzhodu. Medtem so se pa ošabni Turki z mogočnim brodovjem že bližali krščanski Italiji.

V nedeljo dné 7. oktobra ste se spoprijeli brodovji. Pričel se je hud boj. Krščanske ladije so se neustrašeno zaganjale v ladije krščanskih sovražnikov. Po zraku so frčale pušice in švigale krogle. Neprestano so grmeli topovi in pretili pogin vojakom in ladijam. Daleč na okrog se je razlegalo upitje ranjencev. Morje je postalo rdeče kot kri; več ladij se je potopilo v morsko globino in na tisoče trupel so premetavali silni valovi.

Medtem pa, ko so se krščanski vojaki hrabro borili, so pobožni kristijani po vaseh in mestih molili za srečen izid. V Rimu so se zbrali udje bratovščin in v procesiji hodili po mestu ter prosili zmago nad Turki. Sveti oče Pij V. pa je klečal v svoji kapeli in združen v duhu z drugimi verniki klical pomoč od Marije Device.

Marija je slušala prošnje sinov. Veter, ki je doslej podpiral Turke, se je namah spremenil. Začel je pihati v nasprotno stran in je z gostim dimom zagrnil sovražno brodovje. Kristijani so pripoznali božjo pomoč. Z novo silo in z novo srčnostjo so se vrgli na sovražne ptujce. Turški poveljnik je padel in na njegovi ladiji se je prikazala krščanska zastava. Zmaga, zmaga, je odmevalo od krščanskih ladij. Turki so ostali zmagani in so z begom skušali rešiti življenje.

Zmaga je bila sijajna: štirideset tisoč Turkov je padlo v boju in trideset turških ladij je prišlo kristijanom v roke.

Sv. oče Pij V. je v duhu zrl zmago kristijanov. Vesel se je zbudil iz goreče molitve in naznanil domačinom srečen izid krvave vojske.

V zahvalo za uslišano molitev je določil, da se vsako leto prvo nedeljo meseca oktobra obhaja spomin tega dogodka. Med lavretanske litanije pa je uvrstil vzdih: „Marija, pomočnica kristjanov, prosi za nas?“

Leta 1683. so Turki vnovič prihruli v Evropo. Prišli so celo do Dunaja in se utaborili pred mestnim obzidjem. Zaman je papež Inocenc XI. prigovarjal krščanskim vladarjem, naj bi se združeni vrgli nad Turka. Le eden je slušal njegov nasvet.

Že se je mesto hotelo udati krutemu ptujcu, kar se na bližnjem griču pokaže znamenje, da se bliža pomoč. Janez Sobieski, poljski junak, je hitel pomagat z armado vojščakov. Skupno z armado je pristopil k sv. daritvi; še enkrat je izročil sebe in svojo armado pod božje varstvo, predno se je spustil v ljuti boj.

Boj je bil strašen, zmaga kristijanov slavna. Nad dvajset tisoč Turkov je padlo pod mečem kristijanov, drugi so pa pustili zastavo in vso prtljago ter prestrašeni bežali.

Ko je papež Inocenc XI. videl pred seboj turško zastavo, je bil ginjen do solz. Iz hvaležnosti do mogočne Pomočnice je določil, naj se prvo nedeljo po Marijinem rojstvu obhaja praznik Njenega imena. Leto pozneje 1684. je uslišal prošnjo bavarskega vojvode, ki se je bil udeležil bitke pred Dunajem, in je ustanovil v Monakovem posebno bratovščino Marije pomočnice. Na tisoče in tisoče vernikov se je vpisalo v bratovščino; najodličnejše osebe, kralji, knezi in škofje so želeli biti deležni mnogih odpustkov. Manjkalo je le še dneva, ko bi se Marija Devica slavila pod imenom: „Marija, pomočnica kristijanov.“ (Dalje.) *J. Perovšek.*

Umrli sotrudniki:

Vč. g. kanonik Martin Pogačar, Ljubljana. Č. g. Ign. Ključevšek, župnik, Čatež. Č. g. Anton Keber, vikar, Mavhinje.

Naj se blagi sotrudniki v duhu združijo vsak ponedeljek z gojenci in predstojniki salezijanskih gojencev po širnem svetu in naj kakor oni darujejo molitve in dobra dela celega dne za duše umrlih bratov.